

ПЛАН-КОНСПЕКТ
для проведення заняття в системі службової підготовки із середнім та
старшим начальницьким складом (З група) Вищого професійного
училища Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(м. Вінниця)

Вид підготовки: профільна підготовка

Тема № 8.1. Основні положення Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Навчальна мета: ознайомити особовий склад з організацією внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Час: 1 год.

Місце проведення народознавча світлиця

Метод проведення: Лекція.

Навчально-матеріальне забезпечення: наказ МВС України від 10.02.2022 р.

Нормативно-правові акти та література:

1. Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій: наказ МВС України від 10.02.2022 № 116.

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи – 5 хв.

- перевірка присутніх; оголошення теми і мети заняття.

2. Контроль знань – 5 хв.

- перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.

3. Викладення матеріалу теми. - 45 хв.

Питання, які вивчатимуться:

1. Загальні положення.
2. Внутрішня служба

№ п/п	Навчальні питання та їх зміст	Методичні вказівки
1	2	3
1	<p>I. Загальні положення</p> <p>1. Цей Порядок визначає основні вимоги до організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб у територіальних органах і підпорядкованих їм підрозділах, аварійно-рятувальних формуваннях центрального підпорядкування (далі - АРФ ЦП), підрозділах забезпечення та закладах освіти із специфічними умовами навчання, які належать до сфери управління ДСНС Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі - органи та підрозділи ДСНС).</p> <p>2. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>внутрішня служба - комплекс заходів із забезпечення повсякденної діяльності органів та підрозділів ДСНС у місцях дислокації;</p> <p>гарнізон - сукупність органів та підрозділів ДСНС, які залучаються до гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (далі - НС) та інших небезпечних подій і розташовані в межах Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя;</p> <p>гарнізонна служба - комплекс заходів, що здійснюються для забезпечення постійної готовності органів та підрозділів ДСНС гарнізону до виконання завдань за призначенням;</p> <p>караульна служба - комплекс заходів, що здійснюються для підтримання постійної готовності особового складу, техніки та оснащення чергових караулів (змін, відділень) до виконання завдань за призначенням;</p> <p>мобільна оперативна група - особовий склад, призначений для проведення оцінки обстановки, організації взаємодії і координації дій залучених сил безпосередньо в зоні надзвичайної ситуації (небезпечної події) або на місці гасіння пожежі;</p> <p>оперативна група - особи рядового і</p>	<p>Оголосити питання Розповісти дати під запис</p>

начальницеького складу та працівники органів і підрозділів ДСНС (далі - особовий склад), які визначаються для моніторингу та аналізу оперативної обстановки, підготовки управлінських рішень, координації дій органів та підрозділів ДСНС у разі введення посиленого режиму несення служби, загрози або виникнення пожежі, НС чи іншої небезпечної події;

оперативна обстановка - сукупність обставин і умов на певній території (об'єкті) у визначений проміжок часу, що характеризують рівень загрози виникнення пожежі, НС, або наслідки в разі їх виникнення, з урахуванням яких визначаються й уточнюються завдання для органів та підрозділів ДСНС;

оперативне підпорядкування - підпорядкування осіб рядового і начальничеького складу та працівників одне одному з питань реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події за відсутності загального, безпосереднього і прямого підпорядкування з інших питань;

оперативно-службові документи - документи з питань організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб, реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

план залучення сил та засобів цивільного захисту для реагування на пожежі, інші небезпечні події, НС - оперативно-службовий документ, що визначає кількість і порядок залучення сил цивільного захисту для гасіння пожеж, ліквідації наслідків НС та інших небезпечних подій на території району;

ранг (номер) виклику - умовна цифрова ознака, яка визначає кількість сил і засобів, що залучаються для гасіння пожеж;

район виїзду пожежно-рятувального підрозділу - визначена зона відповідальності пожежно-рятувального підрозділу, на якій здійснюється реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

резерв сил і засобів - особовий склад, техніка і засоби, які в повсякденному режимі не перебувають на чергуванні у складі оперативних розрахунків та в разі ускладнення оперативної обстановки можуть залучатися до виконання завдань за призначенням;

розклад виїзду підрозділів ДСНС гарнізону - оперативно-службовий документ, що визначає порядок залучення сил і засобів гарнізону для гасіння пожеж, ліквідації наслідків НС та інших небезпечних подій на території області;

сили та засоби - особовий склад, техніка, обладнання та оснащення, призначенні для реагування на пожежі, ліквідації наслідків НС та інших небезпечних подій;

чергові сили - сили та засоби органів та підрозділів ДСНС, що знаходяться на чергуванні та призначенні для гасіння пожеж, ліквідації наслідків НС та інших небезпечних подій.

Інші терміни, що використовуються в цьому Порядку, уживаються в значеннях, викладених у Кодексі цивільного захисту України та інших нормативно-правових актах із питань цивільного захисту.

3. Обов'язки особового складу гарнізону визначаються посадовими інструкціями з урахуванням особливостей несення внутрішньої, гарнізонної та караульної служб.

4. Особливості організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб у гарнізоні, посадові особи гарнізону визначаються наказом територіального органу ДСНС. Зазначенним наказом територіального органу ДСНС також затверджуються:

склад чергових сил підрозділів гарнізону для реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

перелік і кількість основної, спеціальної, аварійно-рятувальної та допоміжної техніки, що залучається за рангами (номерами) виклику для реагування на пожежі;

схема районів виїзду підрозділів у зоні оперативного реагування гарнізону;

розклад виїзду підрозділів гарнізону для реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події;

перелік зведених загонів територіального органу ДСНС, призначених для ліквідації наслідків НС та гасіння складних пожеж (далі - зведені загони), що формуються на базі пожежно-рятувальних підрозділів

(далі - ПРП) і аварійно-рятувальних загонів спеціального призначення територіальних органів ДСНС (далі - АРЗ СП);

порядок виїзду начальницького складу територіального органу ДСНС та підпорядкованих підрозділів на гасіння пожеж, ліквідацію наслідків НС та інших небезпечних подій;

порядок чергування начальницького складу органів управління та підрозділів територіального органу ДСНС у складі оперативних груп та мобільної оперативної групи;

позивні начальницького складу органів управління та підрозділів гарнізону;

розворот днія чергових караулів (змін) ПРП територіального органу ДСНС;

склад внутрішнього наряду в пожежно-рятувальних підрозділах територіального органу ДСНС;

час зміни караулів у підпорядкованих підрозділах гарнізону;

перелік осіб, які мають право проводити зміну чергових караулів (змін) в органах та підрозділах територіального органу ДСНС.

5. Особливості організації повсякденної діяльності АРФ ЦП на поточний рік визначаються наказом АРФ ЦП (зразок наказу наведено в додатку 2 до цього Порядку). Зазначеним наказом АРФ ЦП також затверджуються:

склад чергових сил для реагування на пожежі, НС та інші небезпечні події у визначеній зоні відповідальності;

район виїзду чергових підрозділів на території гарнізону, які погоджуються з начальником територіального органу ДСНС за місцем дислокації АРФ ЦП;

режим несення караульної служби для чергових підрозділів АРФ ЦП;

порядок чергування начальницького складу АРФ ЦП у складі оперативних груп;

порядок виїзду чергових сил та начальницького

	<p>складу на гасіння пожеж, ліквідацію наслідків НС та інших небезпечних подій;</p> <p>позивні начальницького складу та підрозділів АРФ ЦП;</p> <p>склад внутрішнього наряду в АРФ ЦП;</p> <p>перелік осіб, які мають право проводити зміну чергування чергових сил та внутрішнього наряду в АРФ ЦП;</p> <p>перелік посадових осіб для здійснення контролю за готовністю до дій за призначенням чергових сил АРФ ЦП і вирішення невідкладних завдань;</p> <p>час зміни чергування чергових сил та осіб внутрішнього наряду;</p> <p>розворот дня особового складу чергових сил АРФ ЦП.</p> <p>6. Організація внутрішньої та караульної служб у структурних підрозділах АРФ ЦП та АРЗ СП, у яких здійснюється чергування оперативних розрахунків на основних і спеціальних пожежно-рятувальних автомобілях, здійснюється в порядку, визначеному в главі 2 розділу II та <u>главі 2</u> розділу IV цього Порядку.</p>	
2	<p>II. Внутрішня служба</p> <p>1. Організація внутрішньої служби</p> <p>1. До внутрішньої служби належать:</p> <p>несення служби внутрішнім нарядом;</p> <p>підтримання внутрішнього порядку, створення умов для повсякденної діяльності особового складу, дотримання ним вимог безпеки праці та пожежної безпеки;</p> <p>здійснення пропускного режиму;</p> <p>дотримання особовим складом розпорядку дня.</p> <p>2. Організація внутрішньої служби в органах та підрозділах ДСНС та контроль за її станом покладається на їх начальників.</p> <p>3. Для несення внутрішньої служби в органах та підрозділах ДСНС із числа особового складу призначається внутрішній наряд.</p>	<p>Оголосити питання Розповісти дати під запис</p>

4. Обслуговування техніки, оснащення та обладнання, забезпечення внутрішнього порядку в приміщеннях і на закріплений території здійснюється особовим складом чергового караулу (зміни) відповідно до розпорядку дня.

5. Пропускний режим в органах та підрозділах ДСНС організовується з метою запобігання проникненню сторонніх осіб на територію та в приміщення, недопущення внесення або винесення (ввезення або вивезення) майна без відповідного дозволу.

2. Внутрішній наряд у пожежно-рятувальних підрозділах ДСНС

1. Для несення служби у внутрішньому наряді в ПРП начальником чергового караулу призначається черговий по караулу та може призначатися постовий біля фасаду (з урахуванням штатної чисельності караулів та особливостей розташування пожежного депо). У підрозділах, що забезпечують охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів, додатково можуть призначатися постові та дозорні.

2. У разі облаштування вхідних дверей пожежного депо магнітними замками з виведенням відео- і аудіосигналу на пункт зв'язку частини (далі - ПЗЧ) постовий біля фасаду може не призначатися. У такому випадку поруч з вхідними дверями встановлюється кнопка виклику чергового по караулу з відповідною інформаційною табличкою «Виклик чергового по караулу». Відчинення вхідних дверей пожежного депо має відбуватися, у тому числі, з приміщення ПЗЧ. Організація пропускного режиму покладається на чергового по караулу.

3. Для несення служби у складі внутрішнього наряду в ПРП призначається особовий склад чергового караулу.

У підрозділах, які забезпечують охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів, забороняється одночасно виставляти на пости та дозори більше ніж 30 % особового складу чергового караулу.

4. Склад караулу (зміни) затверджується в день заступання на чергування нарядом на службу в Кнізі служби, форма якої наведена в додатку 3 до цього Порядку.

5. У разі призначення постових і дозорних у підрозділах, що забезпечують охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів, розробляється табель постів (дозорів), форма якого наведена в додатку 4 до цього Порядку.

6. Особи внутрішнього наряду підпорядковуються начальнику чергового караулу. Зміна внутрішнього наряду проводиться в час, визначений начальником чергового караулу.

7. Черговий по караулу повинен:

знати обов'язки всіх осіб внутрішнього наряду та начальника чергового караулу;

виконувати обов'язки начальника чергового караулу в разі його відсутності або під час відпочинку;

проводити зміну осіб внутрішнього наряду та перевіряти несення ними внутрішньої служби;

організовувати виконання особовим складом чергового караулу розпорядку дня, дотримання правил безпеки праці, пожежної безпеки, режиму опалення та режиму освітлення приміщень, збереження закріпленого обладнання, інвентарю і майна, підтримання порядку в приміщеннях і на території підрозділу;

представлятися стороннім особам, що прибули до підрозділу, установлювати мету їх приуття, за необхідності викликати начальника чергового караулу або начальницький склад підрозділу та супроводжувати їх;

виконувати завдання, які покладаються на постового біля фасаду пожежного депо, якщо в підрозділі постовий біля фасаду не призначається до складу внутрішнього наряду.

8. Постовими біля фасаду призначаються особи із складу чергового караулу.

9. Постовий біля фасаду повинен:

	<p>перебувати в місці, визначеному для несення служби;</p> <p>зустрічати осіб, що прибули до підрозділу, представляючись, установлювати мету їх приуття, за необхідності викликати начальника чергового караулу або чергового по караулу для супроводу прибулої особи;</p> <p>отримувати від фізичних осіб усні повідомлення про пожежі, НС та інші небезпечні події, негайно передавати інформацію начальнику чергового караулу;</p> <p>не допускати утворення перешкод, що заважають виїзду з підрозділу пожежно-рятувальної, аварійно-рятувальної та спеціальної техніки;</p> <p>забезпечувати дотримання пропускного режиму.</p> <p>10. Постовому біля фасаду забороняється залишати пост до зміни або до зняття його з поста, відволікатися від виконання обов'язків постового.</p>	
--	--	--

4. Закріплення вивченого матеріалу – 5 хв.

1. Підбиття підсумків

- зазначення питань, що потребують підвищеної уваги;
- відповіді на запитання.

План-конспект склав:

Заступник начальника училища

з організації служби

полковник служби цивільного захисту

Василь СТОДОЛІНСЬКИЙ